МОНГОЛ УЛСЫН ЕРӨНХИЙЛӨГЧИЙН ТАМГЫН ГАЗАР

ХҮНСНИЙ ХУВЬСГАЛ

МОНГОЛ УЛСЫН ЗАСГИЙН ГАЗАР

ХҮНС, ХӨДӨӨ АЖ АХУЙ, ХӨНГӨН ҮЙЛДВЭРИЙН ЯАМ

“ХҮНСНИЙ ХАНГАМЖ, АЮУЛГҮЙ БАЙДАЛ” ҮНДЭСНИЙ ХӨДӨЛГӨӨН

Ч.ДАВААБАЯР

ЕРӨНХИЙЛӨГЧИЙН ҮЙЛДВЭР, ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ БОДЛОГЫН ЗӨВЛӨХ, ДОКТОР (Ph.D), ПРОФЕССОР

МОНГОЛ УЛСЫН ЕРӨНХИЙЛӨГЧИЙН
ТАМГЫН ГАЗАР

ХҮНСНИЙ
ХУВЬСГАЛ

Хөрс эрүүл бол хүнс эрүүл – Хүнс эрүүл бол хүн эрүүл

ХҮНС, ХӨДӨӨ АЖ АХУЙ,
ХӨНГӨН ҮЙЛДВЭРИЙН ЯАМ

ТҮҮХЭН ШИЙДВЭР

Монгол Улсын Ерөнхийлөгч Ухнаагийн Хүрэлсүх ирэх таван жилд гол нэрийн 19 нэр төрлийн хүнсний бүтээгдэхүүнээр дотоодын хэрэгцээгээ бүрэн хангах зорилгоор **2022 оны тавдугаар сарын 13-ны өдөр** “Хүнсний хангамж, аюулгүй байдал” үндэсний хөдөлгөөнийг орон даяар өрнүүлэх санаачилга гаргав.

19
нэр төрлийн
бүтээгдэхүүнээр

5
жилийн
хугацаанд

100%
дотоодын хэрэгцээгээ
бүрэн хангах

хүнс
экспортлогч
улс болох

МОНГОЛ УЛСЫН ЕРӨНХИЙЛӨГЧИЙН ТАМГЫН ГАЗАР

ХҮНСНИЙ ХАНГАМЖ, АЮУЛГҮЙ БАЙДАЛ ҮНДЭСНИЙ ХӨДӨЛГӨӨН
ХҮНСНИЙ ХУВЬСГАЛ
Хөрс эрүүл бол хүнс эрүүл – Хүнс эрүүл бол хүн эрүүл

ХҮНС, ХӨДӨӨ АЖ АХУЙ, ХӨНГӨН ҮЙЛДВЭРИЙН ЯАМ

ДЭЛХИЙН ХҮНСНИЙ АЮУЛГҮЙ БАЙДАЛ БА НӨЛӨӨЛЖ БУЙ ХҮЧИН ЗҮЙЛС

Цар тахал болон гео политикийн зөрчилдөөн

Уур амьсгалын өөрчлөлт

Тээвэр ложистикийн доголдол

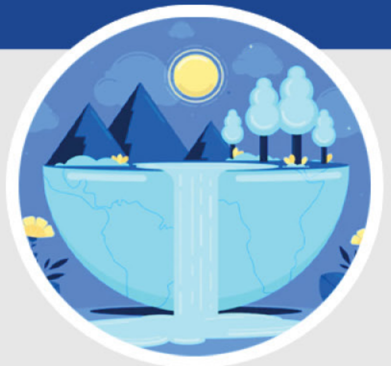

Цэвэр усны нөөц

Дэлхийн нийт усны **97.5%** нь давстай ус,
харин **2.5%** нь цэвэр ус.

Хөдөө аж ахуй, аж үйлдвэр, хүрээлэн байгаа орчинд шаардагдах усны хэрэгцээг хангаж чадах эсэх нь усыг хадгалж, түгээж, ашиглаж буй байдал, усны чанар зэргээс хамаарах юм.

Хүн амын өсөлт

2030 он гэхэд дэлхийн хүн ам **9** тэрбум, 2050 он гэхэд **11.5** тэрбум хүрч өсөх тооцоо бий.

МОНГОЛ УЛСЫН ЕРӨНХИЙЛӨГЧИЙН ТАМГЫН ГАЗАР

ХҮНСНИЙ ХУВЬСГАЛ

Хөрс эрүүл бол хүнс эрүүл - Хүнс эрүүл бол хүн эрүүл

ХҮНС, ХӨДӨӨ АЖ АХУЙ, ХӨНГӨН ҮЙЛДВЭРИЙН ЯАМ

“ХҮНСНИЙ ХАНГАМЖ, АЮУЛГҮЙ БАЙДЛЫГ ХАНГАХ ТАЛААР АВАХ ЗАРИМ АРГА ХЭМЖЭЭНИЙ ТУХАЙ”

МОНГОЛ УЛСЫН ИХ ХУРЛЫН 2022 ОНЫ

36 ДУГААР ТОГТООЛ

36-Р ТОГТООЛЫГ ЭРЧИМЖҮҮЛЭХ ЗОРИЛГО БҮХИЙ

МОНГОЛ УЛСЫН ИХ ХУРЛЫН ТУР ХОРООНЫ 2023 ОНЫ

02 ДУГААР ТОГТООЛ

“ХҮНСНИЙ ХАНГАМЖ, ХӨДӨӨ АЖ АХУЙН САЛБАРЫН ТЕХНОЛОГИТ АЖЛЫН ТАЛААР АВАХ ЗАРИМ АРГА ХЭМЖЭЭНИЙ ТУХАЙ”

ЗАСГИЙН ГАЗРЫН 2023 ОНЫ

63 ДУГААР ТОГТООЛ

Тогтоолыг хэрэгжүүлэх үйл ажиллагааны хүрээнд **5** зорилт, **41** үйл ажиллагааны чиглэл, **114** хэрэгжүүлэх арга хэмжээний төлөвлөгөөг баталж, таван жилийн хугацаанд

1.7 их наяд

төгрөгийн санхүүжилтийг баталсан.

МОНГОЛ УЛСЫН ЕРӨНХИЙЛӨГЧИЙН ТАМГЫН ГАЗАР

ХҮНСНИЙ ХУВЬСГАЛ

Хөрс эрүүл бол хүнс эрүүл - Хүнс эрүүл бол хүн эрүүл

МОНГОЛ УЛСЫН ЗАСГИЙН ГАЗАР

ХҮНС, ХӨДӨӨ АЖ АХУЙ, ХӨНГӨН ҮЙЛДВЭРИЙН ЯАМ

УИХ-ЫН 36-Р ТОГТООЛЫГ ХЭРЭГЖҮҮЛЭГЧ ТӨРИЙН БАЙГУУЛЛАГУУДЫН ЗӨВЛӨЛДӨХ УУЛЗАЛТ

2023 - 01 - 27

2023 - 06 - 17

МОНГОЛ УЛСЫН ЕРӨНХИЙЛӨГЧИЙН ТАМГЫН ГАЗАР

ХҮНСНИЙ ХУВЬСГАЛ

ХҮНС, ХӨДӨӨ АЖ АХУЙ, ХӨНГӨН ҮЙЛДВЭРИЙН ЯАМ

36-Р ТОГТООЛЫН ШАЛГУУР ҮЗҮҮЛЭЛТИЙГ ШИНЭЧЛЭХ ТУХАЙН ЖИЛИЙН ХҮРЭХ ТҮВШИНГ ТОДОРХОЙЛОХ АЖЛЫН ХЭСЭГ

36-Р ТОГТООЛЫН ХЭРЭГЖИЛТЭД ХЯНАЛТ, ШИНЖИЛГЭЭ, ҮНЭЛГЭЭ ХИЙХ, ХЭРЭГЖИЛТИЙН ТАЙЛАНГ БЭЛТГЭХ АЖЛЫН ХЭСЭГ

“ХҮНСНИЙ ХАНГАМЖ, АЮУЛГҮЙ БАЙДАЛ” ҮНДЭСНИЙ ХӨДӨЛГӨӨНИЙ ХЭРЭГЖИЛТИЙГ СААРУУЛАХГҮЙН ТУЛД

МОНГОЛ УЛСЫН ЕРӨНХИЙЛӨГЧИЙН ТАМГЫН ГАЗРЫН ДАРГЫН ТУШААЛААР 108 ТООТ ЗАХИРАМЖ ГАРГАЖ АЖЛЫН ХЭСГҮҮДИЙГ БАЙГУУЛСАН.

МОНГОЛ УЛСЫН ЗАСГИЙН ГАЗАР

ХҮНС, ХӨДӨӨ АЖ АХУЙ, ХӨНГӨН ҮЙЛДВЭРИЙН ЯАМ

99 АРГА ХЭМЖЭЭ

4 БАЙНГЫН ХОРОО
- УИХ-ын 36-р тогтоол
- УИХ-ын түр хорооны 02-р тогтоол

35 ТӨР, ЗАХИРГААНЫ БАЙГУУЛЛАГУУД
Засгийн газрын 63-р тогтоол

ХҮНСНИЙ ХАНГАМЖ, АЮУЛГҮЙ БАЙДАЛ ҮНДЭСНИЙ ХӨДӨЛГӨӨН

ХҮНСНИЙ ХУВЬСГАЛ

Хөрс эрүүл бол хүнс эрүүл – Хүнс эрүүл бол хүн эрүүл

ЕТГ ХҮНСНИЙ ТӨСӨЛ, ХӨТӨЛБӨРИЙН АЛБА
1. Төр, захиргааны 35 байгууллагын уялдаа холбоог хангах
2. Тогтоолын хэрэгжилтэнд хяналт тавих
3. Соён гэгээрүүлэх

СИСТЕМИЙН 10 БАНК

БАНК БАГА ХҮҮТЭЙ УРТ ХУГАЦААТАЙ ЗЭЭЛ

5% - ЭРГЭЛТИЙН ХӨРӨНГИЙН
6% - ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТЫН
ТАТААС 13%

Хүнс, хөдөө аж ахуйн салбарын холбоодын нэгдэл
“ХҮНСНИЙ ХУВЬСГАЛ” ТББ

Хүнс, хөдөө аж ахуйн салбарын
ЭРДЭМТДИЙН ЗӨВЛӨЛ

ОЛОН УЛСЫН БАЙГУУЛЛАГУУД

ХҮНСНИЙ ХУВЬСГАЛ ЦУВРАЛ КОНТЕНТ

ХЭВЛЭЛ МЭДЭЭЛЛИЙН БАЙГУУЛАГУУД
- Телевиз
- Фм радио
- Сайт
- Сэтгүүл
- Сошиал медиа

Соён гэгээрүүлэх
/36-р тогтоолын К заалт/

МОНГОЛ УЛСЫН ЕРӨНХИЙЛӨГЧИЙН ТАМГЫН ГАЗАР

ХҮНСНИЙ ХУВЬСГАЛ

ХҮНС, ХӨДӨӨ АЖ АХУЙ, ХӨНГӨН ҮЙЛДВЭРИЙН ЯАМ

Хүнсний хувьсгалыг үр дүнтэй хэрэгжүүлэхэд хууль эрх зүйн орчин чухал

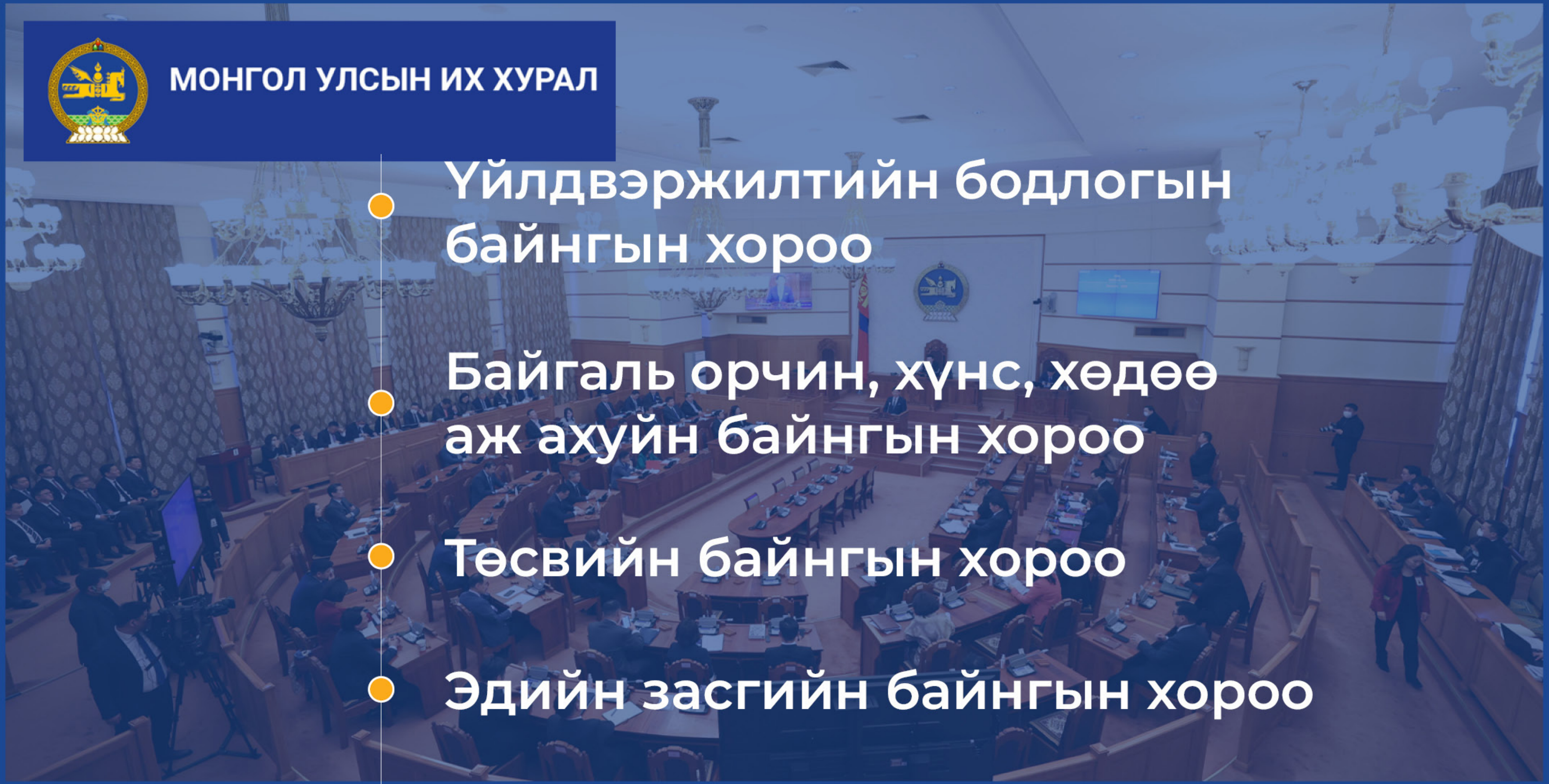

“Хүнсний хангамж, аюулгүй байдал” үндэсний хөдөлгөөнийг хэрэгжүүлэх эрх зүйн таатай орчныг бүрдүүлэх чиглэлээр Засгийн газраас болон бусад байгууллагаас өргөн барьж байгаа хууль, тогтоомжийг шуурхай хэлэлцэж салбарт тулгамдаж буй асуудал, хөрөнгө оруулалтыг шийдвэрлэж ажиллахад УИХ-ийн Төсвийн байнгын хороо, Эдийн засгийн байнгын хороо, Байгаль орчин, хүнс, хөдөө аж ахуйн байнгын хороо, Үйлдвэржилтийн бодлогын байнгын хороо ажиллаж байна.

МОНГОЛ УЛСЫН ЗАСГИЙН ГАЗАР

ХҮНС, ХӨДӨӨ АЖ АХУЙ, ХӨНГӨН ҮЙЛДВЭРИЙН ЯАМ

ЗАСГИЙН ГАЗРЫН ХЭРЭГ ЭРХЛЭХ ГАЗАР

САНГИЙН ЯАМ

БАЙГАЛЬ ОРЧИН, АЯЛАЛ ЖУУЛЧЛАЛЫН ЯАМ

БОЛОВСРОЛ, ШИНЖЛЭХ УХААНЫ ЯАМ

ЭДИЙН ЗАСАГ, ХӨГЖЛИЙН ЯАМ

ЭРҮҮЛ МЭНДИЙН ЯАМ

ЦАХИМ ХӨГЖИЛ, ХАРИЛЦАА ХОЛБООНЫ ЯАМ

ХӨДӨЛМӨР, НИЙГМИЙН ХАМГААЛЛЫН ЯАМ

ЭРЧИМ ХҮЧНИЙ ЯАМ

ЗАМ, ТЭЭВРИЙН ХӨГЖЛИЙН ЯАМ

ХУУЛЬ ЗҮЙ, ДОТООД ХЭРГИЙН ЯАМ

МОНГОЛ УЛСЫН ГАДААД ХАРИЛЦААНЫ ЯАМ

УУЛ УУРХАЙ, ХҮНД ҮЙЛДВЭРИЙН ЯАМ

MNB

ТӨРИЙН ХУДАЛДАН АВАХ АЖИЛЛАГААНЫ ГАЗАР

ЗАСГИЙН ГАЗРЫН ХЭРЭГЖҮҮЛЭГЧ АГЕНТЛАГ ЖИЖИГ, ДУНД ҮЙЛДВЭРИЙН ГАЗАР

ХӨДӨӨ АЖ АХУЙГ ДЭМЖИХ САН

MBA

МОНЦАМЭ

35 ТӨРИЙН БАЙГУУЛЛАГЫН ОРОЛЦОО

114 АРГА ХЭМЖЭЭНИЙ ТӨЛӨВЛӨГӨӨ

- Хүнс, хөдөө аж ахуй, хөнгөн үйлдвэрийн яам - ***99 ажил***
- Хүнсний шим тэжээлийн асуудлыг ***Эрүүл мэндийн яам***
- Сургууль цэцэрлэгийн хүүхдийн хоол үйлдвэрлэлийн асуудлыг ***Боловсрол, шинжлэх ухааны яам***
- Эмзэг бүлгийн хүн амын хүнсний хүртээмжийг ***Хөдөлмөр, нийгмийн хамгааллын яам***
- Хүнсний гадаад худалдааг ***Гадаад харилцааны яам***
- Импорт, экспортын хүнсний түүхий эд бүтээгдэхүүнд тавигдах хяналт, шалгалтыг ***Гаалийн ерөнхий газар***
- Малын эрүүл мэндийн асуудлыг ***Мал эмнэлгийн ерөнхий газар***

гэх мэтчилэн төрийн байгууллагууд өөр өөрийн чиг үүрэгтэйгээр оролцож байна.

МОНГОЛ УЛСЫН ЕРӨНХИЙЛӨГЧИЙН ТАМГЫН ГАЗАР

ХҮНСНИЙ ХУВЬСГАЛ

Хөрс эрүүл бол хүнс эрүүл - Хүнс эрүүл бол хүн эрүүл

МОНГОЛ УЛСЫН ЗАСГИЙН ГАЗАР

ХҮНС, ХӨДӨӨ АЖ АХУЙ, ХӨНГӨН ҮЙЛДВЭРИЙН ЯАМ

СИСТЕМИЙН 10 БАНК

11 САРЫН 27-НЫ БАЙДЛААР:

"Хүнсний хангамж, аюулгүй байдал" үндэсний хөдөлгөөний хүрээнд:

зээлийн хүү **5-6%**

хугацаа **3-5** жил

- Нийт зээл олголт

667.3 тэрбум төгрөг
68% гүйцэтгэлтэй

- Эргэлтийн хөрөнгийн зээл

324.8 тэрбум төгрөг
83.7% гүйцэтгэлтэй

- Хөрөнгө оруулалтын зээл

342.5 тэрбум төгрөг
57.7% гүйцэтгэлтэй байна.

- Хүнсний боловсруулах үйлдвэр

452.5 тэрбум төгрөг
436 үйлдвэрлэгч

- Газар тариалангийн үйлдвэрлэл

165.9 тэрбум төгрөг
1285 үйлдвэрлэгч

- Мал аж ахуйн үйлдвэрлэл

48.9 тэрбум төгрөг
130 үйлдвэрлэгч

МОНГОЛ УЛСЫН ЕРӨНХИЙЛӨГЧИЙН ТАМГЫН ГАЗАР

ХҮНСНИЙ ХУВЬСГАЛ

Хөрс эрүүл бол хүнс эрүүл - Хүнс эрүүл бол хүн эрүүл

ХҮНС, ХӨДӨӨ АЖ АХУЙ, ХӨНГӨН ҮЙЛДВЭРИЙН ЯАМ

ОЛОН УЛСЫН БАЙГУУЛЛАГУУД

36-р тогтоолыг хэрэгжүүлэхэд НҮБ-ын Хүнс, хөдөө аж ахуйн байгууллага, НҮБ-ын Аж үйлдвэр хөгжлийн байгууллага (ЮНИДО), Япон Улсын Олон Улсын хамтын ажиллагааны ЖАЙКА байгууллага, БНСУ-н Засгийн газрын харьяа Хөдөөгийн хөгжлийг дэмжих газрын Монгол дахь төлөөлөгч КОРIA Монгол төв, КОЙКА-гийн Монгол дахь Суурин төлөөлөгчийн газар, Азийн хөгжлийн банк гэх мэт олон улсын байгууллагууд хамтран ажиллаж байна.

FAO Mongolia

WORLD BANK GROUP

JICA

ADB

KOICA

UNIDO

KOPIA RDA, KOREA

МОНГОЛ УЛСЫН ЕРӨНХИЙЛӨГЧИЙН ТАМГЫН ГАЗАР

ХҮНСНИЙ ХУВЬСГАЛ

Хөрс эрүүл бол хүнс эрүүл - Хүнс эрүүл бол хүн эрүүл

ХҮНС, ХӨДӨӨ АЖ АХУЙ, ХӨНГӨН ҮЙЛДВЭРИЙН ЯАМ

МОНГОЛ УЛСЫН ЕРӨНХИЙЛӨГЧИЙН ТАМГЫН ГАЗАР

ХҮНСНИЙ ТӨСӨЛ, ХӨТӨЛБӨРИЙН АЛБА

1 ТӨР, ЗАХИРГААНЫ 35 БАЙГУУЛЛАГЫН УЯЛДАА ХОЛБООГ ХАНГАХ

2 ТОГТООЛЫН ХЭРЭГЖИЛТЭД ХЯНАЛТ ТАВИХ

3 СОЁН ГЭГЭЭРҮҮЛЭХ

МОНГОЛ УЛСЫН ЕРӨНХИЙЛӨГЧИЙН ТАМГЫН ГАЗАР

ХҮНСНИЙ ХУВЬСГАЛ

ХҮНС, ХӨДӨӨ АЖ АХУЙ, ХӨНГӨН ҮЙЛДВЭРИЙН ЯАМ

ЭРДЭМТДИЙН ЗӨВЛӨЛ

Хүнсний хангамж, аюулгүй байдал” үндэсний хөдөлгөөнийг шинжлэх ухаанд тулгуурлан, амьдралд бүтээлчээр үр дүнтэй хэрэгжүүлэх зорилгоор “Хүнс, хөдөө аж ахуйн салбарын “Эрдэмтдийн Зөвлөл”-ийг 2023.08.29-ний өдрийн ЕТГ-ын даргын **125** тоот захирамжаар байгуулсан.

Хүнс, хөдөө аж ахуй, мал аж ахуй, биологи, ургамал хамгаалал, газар тариалан, эдийн засаг, үйлдвэр технологийн салбарын **19** эрдэмтэн, судлаачдаас бүрдсэн тус зөвлөл “Хүнсний хангамж, аюулгүй байдлыг хангах талаар авах зарим арга хэмжээний тухай” УИХ-ын 36 дугаар тогтоол, хэрэгжүүлэх арга хэмжээний төлөвлөгөөг шинжлэх ухаан, технологийг хөгжүүлэх бодлого, тэргүүлэх чиг үүрэгтэй ажиллаж байна.

МОНГОЛ УЛСЫН ЕРӨНХИЙЛӨГЧИЙН ТАМГЫН ГАЗАР

ХҮНСНИЙ ХУВЬСГАЛ

ХҮНС, ХӨДӨӨ АЖ АХУЙ, ХӨНГӨН ҮЙЛДВЭРИЙН ЯАМ

ХҮНСНИЙ ХУВЬСГАЛ

ТӨРИЙН БУС БАЙГУУЛЛАГА

Дотоодын хэрэгцээгээ **19** гол нэр төрлийн хүнсний бүтээгдэхүүнээр хангахаас гадна бүс нутагтаа экспортлогч улс болох зорилгыг биелүүлэхэд үндэсний үйлдвэрлэгчид, баялаг бүтээгчид чухал үүрэг гүйцэтгэнэ . “Хүнсний хангамж, аюулгүй байдал” үндэсний хөдөлгөөний хүрээнд үйлдвэрлэгчдийг дэмжсэн **24** төрлийн бодлого шийдвэр төрөөс гараад байна.

Хүнс, хөдөө аж ахуйн салбарын үйлдвэрлэгчдийн нэгдсэн холбоодын төлөөллүүдээс бүрдсэн, “Хүнсний хангамж, аюулгүй байдал” үндэсний хөдөлгөөний үр дүнг эрчимжүүлэх үүрэг бүхий **“ХҮНСНИЙ ХУВЬСГАЛ” ТББ** байгуулагдсан.

МОНГОЛ УЛСЫН ЕРӨНХИЙЛӨГЧИЙН ТАМГЫН ГАЗАР

ХҮНСНИЙ ХУВЬСГАЛ

ХҮНС, ХӨДӨӨ АЖ АХУЙ, ХӨНГӨН ҮЙЛДВЭРИЙН ЯАМ

ХЭВЛЭЛ МЭДЭЭЛЛИЙН БАЙГУУЛЛАГУУД

36-р тогтоолд иргэд, олон нийтэд чиглэсэн “Хоол, хүнсний зохистой, соёлтой хэрэглээний талаарх сургалт, сурталчилгаа, соён гэгээрүүлэх ажлын зохион байгуулах”, мөн долоо хоног тутам **“ХҮНСНИЙ АЮУЛГҮЙ БАЙДЛЫН ЦАГ”** гэсэн нэвтрүүлэг бэлтгэн хүргэх гэсэн заалт орсон.

- ТЕЛЕВИЗ, РАДИО
- СЭТГҮҮЛ
- СОШИАЛ МЕДИА
- ЦАХИМ ХУУДАС

МОНГОЛ УЛСЫН ЕРӨНХИЙЛӨГЧИЙН ТАМГЫН ГАЗАР

ХҮНСНИЙ ХУВЬСГАЛ

Хөрс эрүүл бол хүнс эрүүл - Хүнс эрүүл бол хүн эрүүл

ХҮНС, ХӨДӨӨ АЖ АХУЙ, ХӨНГӨН ҮЙЛДВЭРИЙН ЯАМ

Дугаар 1

Дугаар 2

Дугаар 3

Тогтоолын хэрэгжилтийн хүрээнд Харилцаа холбооны зохицуулах хороо, МҮОНРТ-тэй хамтран ажиллаж “Хүнсний хувьсгал” цуврал нэвтрүүлгийг ард түмэнд хүргэж, соён гэгээрүүлэх ажлуудыг хийж байна.

МОНГОЛ УЛСЫН ЕРӨНХИЙЛӨГЧ
Ухнаагийн ХҮРЭЛСҮХ:

ХӨРС,
ХҮНС,
ХҮН ГУРАВ
ХҮЙН
ХОЛБООТОЙ

АНХААРАЛ ХАНДУУЛСАНД БАЯРЛАЛАА